

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

Financiering Herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat

Vergadering Algemeen Bestuur
d.d. 30 september 2020

AGENDAPUNT 5

Aan het Algemeen Bestuur,

Aanleiding

In uw vergadering van 1 juli jl. heeft u besloten vooralsnog 1,2 miljoen van het jaarresultaat 2019 te reserveren voor de uitvoering van de Herstelaanpak in afwachting van een uitgewerkt plan. Het bedrag van € 1,2 miljoen is tijdelijk ondergebracht in een bestemmingsreserve (conform besluit AB jaarrekening 2019 op 1 juli), Voorts is een bedrag van € 800.000 geormerkt binnen het Stimuleringsfonds. Besluitvorming hierover vindt, na advisering door de adviescommissie Stimuleringsfonds, plaats in het Dagelijks Bestuur.

Aan u wordt nu het voorstel voorgelegd om gezien de uitwerking van de Herstelaanpak de 1,2 miljoen definitief vrij te maken voor de uitvoering. In dit voorstel gaan we nader in op het proces van totstandkoming van de Herstelaanpak en wijze waarop de aanwending en verantwoording van inzet van deze middelen wordt ingericht. Dit alles is samengevoegd in het voorgelegde besluit. In de bijlage wordt uitvoeriger ingegaan op de inhoud van de Herstelaanpak.

1. Inleiding

Gezien de grote impact van de corona crisis op de economie en het maatschappelijk leven wordt verwacht dat er vanuit de regio aanvullende maatregelen en financiële ondersteuning nodig zijn. In afwachting van verdere uitwerking en concretisering van deze maatregelen heeft uw AB bij de vaststelling van de jaarrekening 2019 een bedrag van € 1,2 miljoen gereserveerd in de bestemmingsreserve Herstelaanpak Breed Economisch Vestigingsklimaat. Dit, samen met inzetbare middelen uit het Stimuleringsfonds (800.000,00), geeft de regio mogelijkheden. Op basis hiervan heeft verdere uitwerking van het voorstel plaatsgevonden.

2. Proces totstandkoming

De taskforce bestaande uit de portefeuillehouders economie, 4 vertegenwoordigers uit de subregio's, centrumsteden Eindhoven/Helmond en Brainport Development heeft na het besluit van het AB verder gewerkt aan het concretiseren van het regionaal herstelplan. In de afgelopen twee maanden is ambtelijk een verdiepingsslag gemaakt en zijn verschillende contacten gelegd voor verdere uitwerking met onze gemeenten en met triple helix partners. De uitwerking van de herstelplan is na veelvuldig overleg en in afstemming vastgesteld binnen het Poho Economie van 16 en 17 september. Zij hebben nadrukkelijk gekeken wat de economische en maatschappelijke gevolgen zijn en op welke wijze door een gezamenlijke aanpak een bijdrage geleverd kan worden aan een succesvol herstel voor onze regio. Ook heeft in dit verlengde afstemming plaatsgevonden met triple helix partners: o.a. Huis van de Brabantse Kempen, Innovatiehuis de Peel, Brainport Development, Arbeidsmarktregio's. Tenslotte heeft gedurende het hele traject intensief contact plaatsgevonden over de invulling met de ambtelijke adviseurs economie en strategie van de 21 gemeenten.

METROPOOL REGIO EINDHOVEN

3. Besteding en verantwoording van inzet middelen

In de governance van de Metropoolregio is het zo geregeld dat de vak wethouders (poho) verantwoordelijk zijn voor de inhoud en het realiseren van de opgaven. Het beschikbaar stellen van het jaarresultaat is de bevoegdheid van het Algemeen Bestuur. Gewerkt is aan een voldoende concreet herstelplan op basis waarvan uw bestuur het vertrouwen heeft, dat de middelen goed worden ingezet. Daarnaast is het van belang dat goed geregeld is hoe en door wie de middelen kunnen worden aangewend en hoe de verantwoording hierover geregeld is.

Om de middelen in te zetten en te verantwoorden wordt voorgesteld te kiezen voor een governance in lijn met waar voor gekozen is in het kader van de realisatie van de Regionale Energiestrategie (RES). Dit vertaald en toegepast op de werkzaamheden in het kader van de herstelaanpak:

- Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd de in de bestemmingsreserve Herstelaanpak gereserveerde middelen ter beschikking te stellen volgens het voorliggende AB voorstel. De middelen vallen hierdoor vrij binnen het werkprogramma MRE, thema Economie. Hiertoe wordt een begrotingswijziging opgesteld welke wordt verwerkt bij de bestuursrapportage Metropoolregio Eindhoven, peildatum 1 oktober 2020.
- Als onderdeel van de uitwerking van het herstelplan wordt per programmaonderdeel en specifiek hierin de onderliggende projectinitiatieven een bestedingsplan gemaakt. Hierin komt naast een nadere concretisering van het voorstel ook zaken als bronnen van multipliers aan de orde. Hierbij wordt nu al nadrukkelijk vanuit deze Herstelaanpak concrete voorstellen aan Provincie gedaan voor verbinding met de Provinciale Herstelagenda in ontwikkeling.
- Het opstellen hiervan gebeurt onder verantwoording van het poho Economie, voorbereid door de taskforce.
- Na goedkeuring door het poho Economie wordt het bestedingsplan in de vorm van een (bindend) advies voorgelegd aan het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven ter finale besluitvorming. In het geval dat het de middelen uit het Stimuleringsfonds betreft, wordt dit (zoals gebruikelijk) eerst besproken in de adviesgroep Stimuleringsfonds.
- Middels de overleggen van poho Economie, taskforce en het Dagelijks Bestuur vindt periodiek de monitoring van voortgang plaats met onderliggende inhoudelijke rapportages.
- De Gemeenteraden worden tussentijds geïnformeerd. Hiervoor worden bestaande informatiekanalen als MRE-nieuwsbrief, Raadsinfobrief en overlegvormen als Metropoolconferentie en Raadstafel21 gebruikt.
- Het Algemeen Bestuur wordt, via de Adviescommissie voor Financiën, geïnformeerd via reguliere producten uit de P&C-cyclus:
 - Begroting
 - Bestuursrapportage Metropoolregio Eindhoven, peildatum 1 juni (inhoudelijk)
 - Bestuursrapportage Metropoolregio Eindhoven, peildatum 1 oktober (inhoudelijk en financieel)
 - Jaarrekening

De Commissie van Advies voor Financiën is op 16 september 2020 geïnformeerd over dit voorstel.

Eindhoven, 21 september 2020

Het Dagelijks Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven,

de voorzitter,
J.A. Jorritsma.

de secretaris,
mevrouw drs. J. Wiggers.

METROPOOL **REGIO** **EINDHOVEN**

Het Algemeen Bestuur van de Metropoolregio Eindhoven;

gezien het voorstel van het Dagelijks Bestuur d.d. 21 september 2020;

BESLUIT

1. Instemmen met het ter beschikking stellen van de in de bestemmingsreserve Herstelaanpak gereserveerde middelen. De middelen vallen hierdoor vrij binnen het werkprogramma MRE, thema Economie. Hiertoe wordt een begrotingswijziging opgesteld welke wordt verwerkt bij de bestuursrapportage Metropoolregio Eindhoven, peildatum 1 oktober 2020.
2. Instemmen met het kader "bestedings- en verantwoording inzet middelen".

Eindhoven, 30 september 2020

Het Algemeen Bestuur,

de voorzitter,

de secretaris,

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

Bijlage inhoud Herstelaanpak

Voor de herstelaanpak worden een drietal inhoudelijke lijnen gehanteerd: Opleiden, Digitaliseren en Kennisdelen & Samenwerken.

Opleiden

We zien dat opleiden een belangrijke sleutel gaat worden in het herstel van deze crisis. Door de coronacrisis wordt een krimp voorzien en toenemende werkloosheid. Deze krimp speelt voornamelijk in sectoren die direct worden geraakt door de coronacrisis zoals horeca, evenementen, cultuur en transport. Structurele krapteberoepen zitten in de beroepsklassen zorg en welzijn, techniek, ICT. Door om- en bijscholing van medewerkers vanuit krimpsectoren richting groeisectoren wordt een groei van werkloosheid ingedamd en kunnen groeisectoren hun ontwikkeling verder doorzetten.

Initiatief

De arbeidsmarktregio's Helmond-De Peel en Zuidoost-Brabant pakken dit spoor samen met Brainport Development op. Via het al ingezette spoor van Leven Lang Ontwikkelen zetten deze organisaties in om de activiteiten te versnellen en heel concreet te maken. Propositie binnen deze herstelaanpak is, om als Brainport regio – de beide arbeidsmarktregio's en Brainport Development – ervoor te zorgen dat zowel voor de korte als middellange termijn zoveel mogelijk mensen die anders werkloos zijn of zouden worden een effectief om- of bijscholingstraject kunnen doen richting krapteberoepen. Dit omscholingsaanbod wordt met onze publieke, maar ook private opleiders in de regio ingericht.

Kaders

Belangrijk is, dat de in het kader van de herstelaanpak genomen acties op deze lijn aanvullend zijn op de al ingezette lijnen vanuit de arbeidsmarktregio's en specifiek ingaan op het verminderen van de negatieve effecten van de coronacrisis op de arbeidsmarkt.

Om dit te kunnen doen en de middelen vanuit het Rijk goed in onze regio te kunnen laten landen is organiserend vermogen en uitvoeringskracht nodig in de vorm van een projectteam. Daarnaast zijn middelen nodig voor optimalisering van opleidingen, oriëntatietrajecten en begeleiding bij om- en bijscholing. Totale projectkosten van deze opzet worden geschat op € 900.000 voor een looptijd tot eind 2023. Samen met de arbeidsmarktregio's en Brainport Development wordt gekeken naar mogelijkheden om – samen met middelen uit deze herstelaanpak – dit bedrag bij elkaar te krijgen.

Multiplier

We faciliteren de arbeidsmarkt regio's en betrokken partners bij het inrichten van een regionale aanpak voor om- en bijscholing. We zetten onze regionale middelen zodanig in dat deze aanvullend/versterkend zijn op de grotere budgetten die vanuit het Rijk beschikbaar komen irt tot het nieuwe verschenen steun- en herstellpakket – sociaal pakket van 1,4 mld. en presentatie van de Rijksbegroting op Prinsjesdag. Voor de multiplier op de kortere termijn gaan we met de provincie in gesprek in het kader van PactBrabant, BrabantLeert en het Investeringskader Herstelagenda coronacrisis.

Dit samenwerkingsverband van arbeidsmarktregio's en Brainport Development werken hun propositie nader uit zodra de regionale middelen voor de Herstelaanpak door uw bestuur beschikbaar zijn gesteld.

Digitalisering

Binnen deze programmalijs onderscheiden we twee sporen: digitalisering MKB en digitalisering onderwijs.

Digitalisering MKB is een concreet spoor waarop snel meters kunnen worden gemaakt. Uit onze verkenningen blijkt dat bestaande ondersteuningsmaatregelen op het gebied van digitalisering zich vooral richten op technologische koplopers en op digitalisering in de topsectoren. Ondersteuning voor

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

het 'brede' MKB, zeker voor organisaties die een achterstand op dit thema dreigen op te lopen, is nauwelijks beschikbaar. De herstelaanpak zal zich expliciet op deze doelgroep richten.

Digitalisering begint bij deze doelgroep bij het versterken van het bewustzijn van het belang van digitalisering voor het brede MKB in de regio. Het is van belang dat het bedrijfsleven voldoende aanhaking houdt bij de ontwikkeling van verdere digitalisering van onze maatschappij, zodat zij minder afhankelijk wordt van een continue fysieke aanwezigheid van schaarse, deskundige medewerkers. Immers mede door de coronacrisis hebben we geleerd dat juist nu digitalisering bijdraagt bij aan een betere continuïteit van bedrijfsprocessen en een sterkere concurrentiepositie.

Samen met onze kennispartners willen we het MKB optimaal ondersteunen in het beschikbaar hebben van de meest actuele digitaliseringskennis, zodat ze in staat zijn een goede oriëntatie uit te voeren dit thema. En wanneer een onderneming zich bewust is van kansen en bedreigingen op het gebied van digitalisering, is het vervolgens van belang dat zij voldoende toegerust is om een optimale digitaliseringsstrategie te kunnen bepalen. Ook de hierop volgende implementatiefase is van essentieel belang. Hoe kan de daadwerkelijke uitvoering van de digitalisering van processen binnen het MKB plaats gaan vinden? Voor dit spoor staat het bedrijfsleven zelf aan de lat. In onze regio zijn zij georganiseerd via de triple helixorganisaties, ondernemersverenigingen en via belangen- en brancheorganisaties. De taak van de overheid is om te faciliteren.

Initiatieven

Er zijn vanuit vier verschillende coalities binnen de triple helix voorstellen gekomen danwel opgehaald:

1. Vanuit het Huis van de Brabantse Kempen is een aantal voorstellen in ontwikkeling om productieprocessen te digitaliseren, automatiseren of te robotiseren door kennis en financiering te bieden voor projecten die zij uitvoeren met fieldlabs. Daarnaast zijn bedrijven aan de slag met concrete projecten op het gebied van innovatief digitaliseren, waaronder het project 'Digitalisering orderverwerkingsproces', 'fieldlab De Kempen 4.0', (metaalverwerkende bedrijven) en 'Digitaliseren van onderhoud' ('predictive maintenance'). Belangrijke eerste stap is het sensibiliseren van ondernemers om de volgende digitale ontwikkelstap te zetten.
2. Innovatiehuis De Peel is bezig met het uitwerken van het vervolg van Fieldlab 2.0, waarbij ingezet wordt op data-awareness, data connectiviteit en digitalisering van toeleveranciers. Daarnaast onderzoekt Innovatiehuis De Peel met haar ondernemers andere sporen die van belang zijn bij digitalisering, gericht op structuurversterking vanuit coronaperspectief.
3. Helmond en Eindhoven hebben met partners (o.a. Fontys, VNO-NCW, MKB Eindhoven) initiatief genomen tot inrichting van een datalab-werkplaats rondom digitaliseringsvraagstukken voor MKB. Doel is de oprichting een laagdrempelig MKB-loket Datalab waar het brede MKB terecht kan met digitaliserings- en data vraagstukken. Om het regionale element in het voorstel te versterken kan een bijdrage vanuit de herstelaanpak aan de orde zijn.
4. Vanuit WTC wordt een opzet gemaakt om het brede MKB te activeren op data-awareness en digitalisering via een gestructureerd programma, waarin het leren van praktijkvoorbeelden van andere bedrijven de insteek zal zijn. Netwerken van WTC, regionale ondernemersverenigingen en gemeentes wordt ingezet om met name de kleinere MKB bedrijven (10-50 werknemers) in de gehele regio te kunnen helpen met dit vraagstuk. Ook hier geldt dat nadere uitwerking snel kan plaatsvinden indien de middelen voor de herstelaanpak beschikbaar worden gesteld.

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

Kaders

Insteek is, dat projecten worden ingezet op het behalen van een regionaal effect en dat samenwerking tussen de verschillende triple helixpartners een voorwaarde is voor financiering. Hiermee worden dubbelingen voorkomen en ontstaat er een optimaal klimaat van kennisdeling en inspiratie voor de gehele regio. Structuurversterking voor de langere termijn, voor een grotere groep ondernemers en initiatief vanuit het bedrijfsleven zelf zijn randvoorwaarden die bij toekenning van middelen een rol spelen.

Nadere uitwerking van de financiering vanuit de regio kan via een Digitaliseringsfonds, dat als subfonds onder het Stimuleringsfonds kan worden uitgewerkt. De adviescommissie van het Stimuleringsfonds gaat hierbij de inhoudelijke voorstellen beoordelen, het poho Economie verwerkt dit advies in haar afwegingen en adviseert het DB over het al dan niet toekennen van een bijdrage.

Voor wat betreft digitalisering onderwijs houden we voor ogen, dat corona ook een kans is voor verdere digitalisering van het onderwijs danwel de versterking van onderwijs. Er ontstaan nieuwe vormen van hybride leervormen die het mogelijk maken om niet alleen in deze corona periode (bijv. bij uitval door griep, verkoudheid) maar ook in de toekomst leerlingen te voorzien van inspirerende kennis. Specifiek ook gezien het profiel van onze regio willen hier ook de verbinding leggen met het meer technische maken van leerlingen. Brainport Development werkt in samenwerking met de bestaande netwerken van schoolbesturen en directies aan de ontwikkeling van digitale lespakketten als aanbod aan alle basis- en middelbare scholen regiobreed. Zodra een akkoord is op het vrijkomen van de middelen voor de herstel aanpak, kan dit project verder worden uitgewerkt. De indicatie voor inzet van middelen voor deze programmalijs is € 800.000.

Multiplier

Provincie, Rijk en Europa hebben digitalisering MKB hoog op de agenda staan. Ook hier wordt nadrukkelijk gekeken naar verbinding met het digitaliseringsfonds. Dit biedt mogelijk kansen voor co-financiering, ook afhankelijk van hoe regelingen vanuit deze geledingen in de komende periode concreet invulling gaan krijgen.

Samenwerken & kennis delen: Versterking Centrumgebieden en Publieke Ruimte

Voor de inrichting van onze centrumgebieden en openbare ruimte staan we als overheden zelf aan de lat. Leefbaarheid, voorzieningenniveau en aantrekkelijkheid van centrumgebieden behoren tot onze primaire verantwoordelijkheid. Centrumgebieden in dorpen, wijken en stadsdelen staan al jaren onder druk. De coronacrisis heeft deze ontwikkeling niet alleen versneld, maar ook voor het grote publiek zichtbaar gemaakt en hiermee ook (nog) hoger op de agenda gezet. Dit vraagt om een nieuwe benadering van centrumgebieden. De al opgezette Leergang Centrumgebieden kunnen we hierbij inbedden in een totaalaanpak.

Initiatieven

- Aanpak Centrumgebieden: de leergang centrumgebieden wordt verder ingebed in de regio, waarin ook de betrokkenheid van raden en externe partners wordt opgenomen langs de lijn van bewustwording, informeren en inspireren en het aanleveren van bouwstenen. We onderzoeken of dit programma ondersteund kan worden vanuit provincie en EU (7-jarige EU-programma's gaan binnenkort van start).
- Design aanpak Centrumgebieden: oa.in relatie tot de oproep van de Regionale Adviescommissie Centrumgebieden, om centrumplannen te actualiseren wordt het aanbod uitgewerkt om in de stad en dorpcentra in onze regio op basis van een design aanpak een gezamenlijk beeld te krijgen voor de toekomst van hun centrum. Verkend wordt of het regionaal initiatief What If Lab met aanwezige kennis rondom design aanpakken hiervoor ingezet kan worden, danwel via het spoor van lokale

METROPOOL

REGIO

EINDHOVEN

samenwerking zoals vormgegeven kan worden met Volop of Clok. Lokale initiatieven krijgen hierbij de ruimte.

- Overheid als vliegwiel: we zien mogelijkheden om gezamenlijk als overheden investeringen in de publieke ruimte naar voren te halen. Een casus die we nader verkennen is de verLEDding van buitenverlichting. Dit dient meerdere doelen: impuls aan regionale bedrijven, invulling duurzaamheidsdoelen en besparing kosten openbare verlichting van gemeenten.

Kaders

Voor de aanpak Centrumgebieden is het belangrijk dat deze aanpak initiatieven van onderop mogelijk maakt. Hiertoe is een mogelijke insteek om voor alle gemeenten een voucher vrij te maken waarmee zij naar eigen keuze een nieuw of aanvullend traject kunnen inzetten bij de (verdere) ontwikkeling van hun centrumgebied. Voor het onderdeel VerLEDding wordt onderzocht of er een onderzoeksubsidie van € 60.000 kan worden aangevraagd om te kijken naar rendement en regionale aanbestedingsmogelijkheden. Dit spoor wordt verder opgepakt vanuit het thema Energietransitie in samenwerking met Brainport Development. Voor wat betreft de aanpak Centrumgebieden is de eerste indicatie voor inzet van middelen € 200.000.

Multiplier

Centrumgebieden van de niet-B5 gemeenten vallen bij de provincie vooralsnog niet binnen het provinciale investeringskader herstelagenda. Daarom zal gezocht worden naar mogelijkheden om hier toch een aanknopingspunt voor te vinden – binnen de provinciale herstelagenda, danwel erbuiten, in de reguliere provinciale agenda's.